

ЗВО «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»
КАФЕДРА ЕСТРАДНО-ВОКАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА

КУРСОВА РОБОТА

з методики викладання естрадного співу

на тему:

«Деякі аспекти навчання естрадного співу за методиками зарубіжних вокальних педагогів»

Студентки 4 курсу групи Ммз - 2020

Сидорак Оксани Богданівни

Науковий керівник: Доцент кафедри естрадно-вокального мистецтва Чигер

Олег Олександрович

Національна шкала _____

Кількість балів __ оцінка: ECTS ____

Члени комісії _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

_____

(підпис)

_____

(прізвище та ініціали)

_____

(підпис)

_____

(прізвище та ініціали)

Івано-Франківськ - 2023

АНОТАЦІЯ

Дана курсова робота присвячена навчанню естрадного співу за методиками зарубіжних вокальних педагогів. Сьогодні музиканти шукають нові шляхи розвитку своєї майстерності, а вокалісти — засоби для розширення свого арсеналу виконавських можливостей. Методики зарубіжних вокальних педагогів відкривають нові горизонти вокальної техніки, емоційної інтерпретації та артистизму, що відповідає сучасним вимогам аудиторії та різноманітності жанрів музики.

Ця проблема належить до сфери постійного розвитку музичного мистецтва та вимагає уваги наукової спільноти для адаптації та інтеграції передових методик вокальної педагогіки для ефективного розвитку вокальних талантів. Такий підхід до навчання естрадного співу сприяє не лише збагаченню виконавської культури, а й формуванню нового покоління музикантів, які здатні бути конкурентоспроможними на світовій музичній сцені.

Згідно завдань у курсовій роботі використано такі **методи**: сходження від загального до конкретного; історико-джерелознавчий, інформаційний, аналітичний, спостереження, музикознавчий, узагальнення. Головним принципом у дослідженні є комплексний підхід до вирішення завдань.

Наукова новизна дослідження полягає у комплексному розгляді методик навчання естрадного співу зарубіжних вокальних педагогів.

Практичне значення дослідження полягає у можливості використання його матеріалів і висновків у наукових розробках з мистецьких дисциплін загалом. Результати і висновки дослідження знайдуть своє місце у лекційних курсах із вітчизняної музичної літератури, історії та теорії вокального виконавства для студентів

Це дослідження підкреслює, наскільки різноманітні ці методики: від акценту на технічних аспектах до емоційного зв'язку, від універсальних методик до індивідуальних підходів до кожного вокаліста. Кожна з методик має

свої сильні сторони, пропонуючи студентам широкий спектр можливостей для розвитку їхнього голосу та виконавських навичок.

Ключові слова: вокальна техніка, технічні аспекти, артистизм.

SUMMARY

This term paper is dedicated to the teaching of popular singing using the methodologies of foreign vocal educators. Nowadays, musicians are actively seeking new avenues for the development of their skills, while vocalists are exploring means to expand their repertoire of performance capabilities. The techniques employed by international vocal pedagogues open up new horizons in vocal technique, emotional interpretation, and artistry, aligning with the contemporary demands of audiences and the diversity of musical genres.

This issue falls within the realm of continuous development in the field of musical arts and requires attention from the scholarly community to adapt and integrate advanced vocal pedagogy methodologies for the effective cultivation of vocal talents. Such an approach to teaching popular singing not only contributes to the enrichment of performance culture but also shapes a new generation of musicians capable of competitiveness on the global music stage.

In accordance with the objectives outlined in the term paper, the following methods have been employed: the progression from general to specific; historical-source analysis; informational, analytical, observational, musicological, and synthesis methods. The main principle in the research is a comprehensive approach to addressing the tasks.

The scientific novelty of the research lies in the comprehensive examination of teaching methodologies for popular singing by foreign vocal pedagogues.

The practical significance of the study is evident in the potential utilization of its materials and conclusions in scholarly developments across artistic disciplines. The results and conclusions of the research will find application in lecture courses on domestic musical literature, history, and the theory of vocal performance for students.

This study emphasizes the diversity of these methodologies, ranging from a focus on technical aspects to emotional connection, from universal approaches to individualized methods for each vocalist. Each methodology has its strengths, offering students a broad spectrum of opportunities to develop their voice and performance skills.

It is crucial to consider that the success of vocal training lies in understanding the needs and uniqueness of each student. The exploration of foreign vocal pedagogy methodologies highlights the variety of approaches to the development of vocal art and underscores the importance of considering individual traits of each vocalist to achieve optimal results in the realm of popular singing.

Keywords: vocal technique, technical aspects, artistry.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ ЕСТРАДНОГО СПІВУ.....	5
1.1. Етапи розвитку естрадного співу. Вплив культурних та музичних течій на естрадний спів.....	5
1.2. Технічні аспекти навчання естрадного співу: дихання, постановка голосу, артикуляція.....	9
1.3. Психологічні особливості навчання естрадного співу. Вплив емоцій, стресу на взаємодію з аудиторією.....	12
Висновки до розділу I.....	16
РОЗДІЛ II. МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ЕСТРАДНОГО СПІВУ ЗАРУБІЖНИХ ВОКАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ.....	17
2.1. Основні аспекти методики навчання Сета Рігтса.....	17
2.2. Характеристика методики «Singing Success» Бретта Менінга.....	21
2.3. Внесок зарубіжних педагогів в розвиток методики навчання естрадного співу.....	24
Висновки до розділу II.....	28
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	32
ДОДАТКИ.....	35

ВСТУП

Актуальність проблеми дослідження. Навчання естрадного співу за методиками зарубіжних вокальних педагогів сьогодні є актуальною проблемою в контексті сучасної музичної індустрії та культурного обміну. Музика стала важливою складовою світової культури, а її різноманітність і доступність завжди привертала увагу музикантів та слухачів з усього світу.

Сьогодні музиканти шукають нові шляхи розвитку своєї майстерності, а вокалісти — засоби для розширення свого арсеналу виконавських можливостей. Методики зарубіжних вокальних педагогів відкривають нові горизонти вокальної техніки, емоційної інтерпретації та артистизму, що відповідає сучасним вимогам аудиторії та різноманітності жанрів музики.

Ця проблема належить до сфери постійного розвитку музичного мистецтва та вимагає уваги наукової спільноти для адаптації та інтеграції передових методик вокальної педагогіки для ефективного розвитку вокальних талантів. Такий підхід до навчання естрадного співу сприяє не лише збагаченню виконавської культури, а й формуванню нового покоління музикантів, які здатні бути конкурентоспроможними на світовій музичній сцені.

Саме відсутність комплексного дослідження даної проблеми зумовило актуальність і вибір теми курсової роботи.

Об'єкт дослідження – естрадний спів.

Предмет дослідження – методики навчання естрадного співу відомих зарубіжних вокальних педагогів.

Мета дослідження полягає у комплексному висвітленні аспектів естрадного співу за методиками зарубіжних вокальних педагогів.

Відповідно до мети дослідження, сформовано такі **завдання**:

- 1) здійснити аналіз етапів розвитку естрадного співу;
- 2) визначити роль культурних та музичних течій на естрадний спів;

- 3) розкрити технічні аспекти естрадного співу: проаналізувати важливість правильного дихання, постановки голосу та артикуляції;
- 4) проаналізувати психологічні особливості навчання естрадного співу;
- 5) розкрити вплив емоцій та стресу на взаємодію з аудиторією;
- 6) здійснити комплексний аналіз зарубіжних методик навчання естрадного співу.

Згідно завдань у курсовій роботі використано такі **методи**: сходження від загального до конкретного; історико-джерелознавчий, інформаційний, аналітичний, спостереження, музикознавчий, узагальнення. Головним принципом у дослідженні є комплексний підхід до вирішення завдань.

Наукова новизна дослідження полягає у комплексному розгляді методик навчання естрадного співу зарубіжних вокальних педагогів.

Практичне значення дослідження полягає у можливості використання його матеріалів і висновків у наукових розробках з мистецьких дисциплін загалом. Результати і висновки дослідження знайдуть своє місце у лекційних курсах із вітчизняної музичної літератури, історії та теорії вокального виконавства для студентів

Структура курсової роботи. Курсова робота складається зі вступу, двох розділів, які включають в себе по три параграфи, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел (25 позиція) та додатків (2 позиції).

РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ ЕСТРАДНОГО СПІВУ

1.1. Етапи розвитку естрадного співу. Вплив культурних та музичних течій на естрадний спів

Естрадний спів є невід'ємною складовою української культури, що відіграє важливу роль у формуванні та вираженні національної ідентичності. Ця форма мистецтва відображає дух та емоції українського народу, створює музичне полотно, яке відтворює його історію, традиції та сучасність.

Початки естрадного співу в Україні можна відстежити ще в давні часи, коли народні співці та музиканти передавали свої знання та емоції через пісні та музику. Цей спосіб передачі культурних цінностей та історії став запорукою збереження української культури під час складних історичних періодів.

Український естрадний спів розвивався разом з країною, відображаючи її перетворення та зміни. Він став сценою для вираження національних почуттів, протесту та прагнень. Артисти естрадного співу створюють пісні, які віддзеркалюють українську дійсність, розповідають про любов, свободу, боротьбу та патріотизм.

Ця форма мистецтва також сприяла розвитку музичної освіти та таланту в Україні. Вона створює платформу для виявлення та підтримки молодих виконавців, розвиває їхні творчі здібності та сприяє популяризації української музики як в межах країни, так і за її межами.

На сьогоднішній день український естрадний спів залишається не лише важливим елементом культури, а й засобом об'єднання людей. Його вплив можна побачити в різноманітних музичних фестивалях, концертах та інших культурних заходах, де він виступає як символ національної гордості та спільності.

Український естрадний спів - це не лише мистецтво, а й частина колективної пам'яті та спадщини. Він зберігає та передає цінності українського

народу через музику та слово, розширюючи уявлення про сучасну українську культуру та сприяючи її розумінню в світі.

Естрадний спів в Україні проходив складний та цікавий шлях розвитку, який відображав історичні, культурні та соціальні зміни в країні. Етапи цього розвитку утворюють важливу частину музичної спадщини України, і вони стали основою для сучасного стану естрадного співу.

Перший етап розвитку естрадного співу в Україні можна пов'язати з виникненням національної культури та популяризацією народних пісень та мелодій. Народні співці та музиканти відіграли ключову роль у розвитку цієї форми мистецтва, передаючи через пісні народні обряди, традиції та історію українського народу.

Другий етап пов'язаний з популяризацією естрадного співу серед широких мас. Це був період виникнення професійних виконавців та артистів, які створювали власні пісні та виступали перед аудиторією. Розвиток масових медіа, зокрема радіо та телебачення, сприяв поширенню естрадного співу серед населення, артисти стали відомими не лише в Україні, але й за її межами.

Третій етап розвитку естрадного співу в Україні - це період, коли ця форма мистецтва почала активно взаємодіяти з глобальними тенденціями. Відбувалися культурні обміни з іншими країнами, а українські виконавці впроваджували нові жанри та стилі в свої виступи, демонструючи відкритість до музичних впливів з усього світу.

Сучасний етап розвитку естрадного співу в Україні характеризується різноманіттям жанрів, високим професіоналізмом виконавців та широким використанням сучасних технологій у створенні та популяризації музики. Виконавці виявляють творчий підхід та експериментують зі звучанням, щоб привернути увагу аудиторії в умовах великої конкуренції.

Завдяки постійному розвитку та вдосконаленню, естрадний спів в Україні продовжує відігравати важливу роль у культурному житті країни, відображаючи її динаміку та різноманіття. Ця форма мистецтва не лише втілює

творчість виконавців, але й стає відображенням суспільних, культурних та історичних процесів, що відбуваються в Україні.

Естрадний спів завжди був чутливим до культурних та музичних течій, які визначають розвиток музичної сцени. Вплив цих течій на естрадний спів є суттєвим, оскільки він відображає не лише музичний смак, а й культурні та соціальні зміни в суспільстві.

Культурні та музичні течії впливають на естрадний спів у багатьох аспектах, починаючи від музичних жанрів та стилів до текстів пісень та способів виконання. Наприклад, епоха рок-н-ролу принесла з собою енергію та бунтарський дух, що знайшли відображення у виконанні та текстах пісень. Театралізована та специфічно орієнтована на аудиторію поп-музика стала популярною в різний час, впливаючи на стиль виступів та образ виконавців.

Крім цього, глобалізація і зростання доступу до різних культурних виразів впливають на розмаїття жанрів у естрадному співі. Сучасні артисти часто поєднують елементи різних музичних стилів і традицій, створюючи унікальні саундтреки, які відображають сучасність та міжкультурну спільноту.

Також, соціальні зміни та проблеми стають частою темою для пісень у естрадному співі. Виконавці використовують музику як засіб для висловлення політичних, екологічних, соціальних поглядів та підтримки різних рухів та ініціатив.

Вплив культурних та музичних течій на естрадний спів є невід'ємною частиною його еволюції. Відчуття публіки, нові технології запису та поширення музики, зміна смаків та цінностей - все це впливає на те, як виконавці створюють та презентують свої твори. Естрадний спів, як відображення культурних та музичних течій, залишається живим та рухливим, адаптуючись до змін у світі навколо нас.

Естрадний спів у сучасному світі відіграє ключову роль у культурному, суспільному та музичному контексті. Він став не тільки важливою частиною розважальної індустрії, а й засобом вираження емоцій, ідеї та важливих

повідомлень. Роль естрадного співу у сучасному світі багатогранна та значуща з різних точок зору.

Спочатку, естрадний спів виступає як платформа для вираження та розвитку музичної та вокальної культури. Він включає в себе різноманітні жанри та стилі музики, що дає можливість виконавцям та слухачам розширювати музичний горизонт і сприяти розвитку різноманітності в музичному світі.

Далі, естрадний спів стає важливим елементом культурного обміну. Виконавці представляють свою культуру через музику, що сприяє взаєморозумінню між різними країнами та народами. Це дозволяє розширити межі музичного та культурного розуміння та сприяє обміну цінностями.

Крім того, естрадний спів часто виступає як платформа для висловлення соціальних питань та проблем. Відомі виконавці використовують свій голос та вплив для привертання уваги до глобальних проблем, таких як екологія, права людини, соціальна справедливість та боротьба з нерівністю. Це дає можливість поширювати повідомлення та змінювати світ через музику.

Також, естрадний спів є важливим елементом розважальної індустрії, в якій концерти, фестивалі та музичні події стають місцем об'єднання для шанувальників музики. Це дає можливість виконавцям не лише виступати перед аудиторією, але й спілкуватися з нею, впливати на настрій та емоції людей, створюючи спільні емоційні моменти.

У сучасному світі естрадний спів відіграє важливу роль як у культурному, так і у соціальному аспекті. Він не лише розважає та надихає людей, а й має потужний вплив на формування світогляду, культурних цінностей та сприяє об'єднанню різних спільнот через спільну мову музики.

Розвиток естрадного співу є фундаментальним процесом, що відображає еволюцію музичної культури та суспільних тенденцій. Аналіз етапів розвитку цієї форми мистецтва вказує на постійну зміну, адаптацію та вплив різноманітних культурних та музичних течій на її структуру та сприйняття в суспільстві.

Естрадний спів переживав різні фази від своїх початків як відображення народних традицій до сучасного рівня міжнародного впливу та міжкультурного обміну. Його етапи розвитку відбивають відносну еволюцію смаків, жанрову різноманітність та зміну способів виконання.

Попередні етапи відображали традиційність та культурну спадщину, водночас інтегруючи вплив з інших культур чи стилів музики. Однак, сучасність приносить із собою не лише розширення горизонтів жанрів, а й міжнародний вплив, зростаючу глобалізацію та кроскультурні тенденції.

Культурні та музичні течії, у свою чергу, впливають на формування естрадного співу як мистецької форми. Зміна музичних уподобань, виникнення нових жанрів та перспективних аудіовізуальних технологій відкривають нові можливості для творчості, а також ставлять перед виконавцями вимоги адаптації до змін у суспільстві.

У підсумку, розгляд етапів розвитку естрадного співу і його взаємодія з культурними та музичними течіями демонструє постійну трансформацію цієї форми мистецтва. Такий процес сприяє розширенню горизонтів сприйняття музики, удосконаленню виконавської майстерності та розвитку культурного розмаїття в сучасному світі.

1.2. Технічні аспекти навчання естрадного співу: дихання, постановка голосу, артикуляція

Технічні аспекти навчання естрадного співу є важливою складовою для розвитку виконавської майстерності та формування унікального вокального стилю у виконавців. Ця сфера мистецтва вимагає не лише власних талантів, а й систематичної та професійної підготовки, оскільки технічні аспекти включають в себе дихання, постановку голосу, артикуляцію та багато іншого.

Один з ключових елементів технічної підготовки - це голосова підготовка. Це включає в себе розвиток дихання, здатності контролювати обсяг та міцність голосу. Технічне навчання спрямоване на покращення різних

аспектів голосу, включаючи діапазон, гучність, гнучкість та якість звуку. Викладачі розвивають способи правильного дихання та контролю над голосовим апаратом для досягнення оптимального звучання.

Постановка голосу та артикуляція є ще одними важливими аспектами. Виконавці вивчають техніки використання голосових ділянок для найкращого звучання та передачі емоцій. Артикуляція допомагає чітко та виразно висловлювати слова пісні, щоб передати не лише музичні, а й ліричні значення композиції.

Додатково, розвиток репертуару та адаптація його під виконавця є частиною технічного навчання. Виконавці вивчають різні жанри та стилі, щоб розширити свій музичний діапазон та здатність до адаптації до різних музичних ситуацій.

Технічні аспекти навчання естрадного співу вимагають великої праці, самодисципліни та систематичності. Професійна голосова підготовка, артикуляція та розвиток репертуару - це лише частина комплексу навчання, що допомагає виконавцям досягти високого рівня вокальної майстерності та виразності в їхніх виступах.

Голосова підготовка та техніка співу є фундаментальними аспектами для розвитку вокальних здібностей та виконавської майстерності. Ці елементи є ключовими у формуванні глибокого та виразного виконавського стилю у співаків, незалежно від жанру музики, яким вони займаються.

Голосова підготовка включає в себе низку різних аспектів, починаючи з розвитку дихання. Ефективне дихання є основою вокальної техніки, оскільки воно визначає обсяг, контроль та стабільність голосу. Правильна дихальна техніка дозволяє виконавцю керувати голосом, робити його більш потужним та ефективним.

Техніка співу включає в себе інші важливі аспекти, такі як підтримка голосу, тонка настройка діапазону, робота над різними регістрами та контроль над артикуляцією. Вона допомагає виконавцю впевнено виступати, контролювати звучання голосу та висловлювати емоції через музику.

Крім того, голосова підготовка та техніка співу вимагають постійного тренування та практики. Регулярні вправи, які спрямовані на розвиток різних аспектів голосу, такі як голосовий діапазон, гнучкість та виразність, допомагають вдосконалювати техніку співу та покращувати виконавську майстерність.

Голосова підготовка та техніка співу є основою для будь-якого співака, який бажає досягти високого рівня виконавської майстерності. Вони створюють основу для ефективного та емоційно насиченого виконавства, дозволяючи виконавцю розкрити свій потенціал та виразити власну інтерпретацію музичних творів.

Дихання, постановка голосу та артикуляція є ключовими аспектами вокальної техніки, які мають значення для створення музичного звучання та передачі емоцій через спів. Ці елементи не лише впливають на якість звучання голосу, але й є основою для ефективного виконавства у будь-якому жанрі музики.

Дихання є фундаментом голосової підготовки. Ефективна дихальна техніка дозволяє співакові отримати достатній обсяг повітря для створення потужного та стабільного звуку. Контрольоване дихання допомагає уникнути напруги в голосовому апараті та підтримує стабільність голосу під час виконання.

Постановка голосу - це спосіб використання голосових ділянок для найкращого звучання. Це включає в себе роботу з різними голосовими резонаторами, тонким контролем над виразністю та технікою зміни голосового реєстру. Правильна постановка голосу дозволяє створювати багатий та емоційно заряджений звук.

Артикуляція - це чітке та виразне висловлення слів під час співу. Це важливо для передачі тексту пісні та сприйняття слів аудиторією. Грамотна артикуляція допомагає покращити звук та зрозумілість, що особливо важливо під час виконання пісень зі складними текстами.

Ці аспекти є взаємопов'язаними та взаємозалежними. Добре розвинена техніка дихання сприяє кращій постановці голосу, а впевнена артикуляція допомагає передати текст з підвищеною ясністю та виразністю. Всі вони спільно формують основу для ефективної та виразної виконавської майстерності у співаків, допомагаючи їм досягти високого рівня професіоналізму та виразності у виконанні.

1.3. Психологічні особливості навчання естрадного співу. Вплив емоцій, стресу на взаємодію з аудиторією

Емоційна передача через спів є ключовим аспектом вокальної мистецької техніки. Вона є засобом вираження почуттів, настрою, індивідуальності та глибоких емоційних переживань через музику та голос співака.

Спів як форма мистецтва дозволяє виконавцеві виражати різноманітні емоції через звучання голосу, мелодію та слова пісні. Емоційна передача вимагає від співака не лише технічної вправності, а й здатності до внутрішньої ідентифікації з почуттями, які він виражає, та їхньої передачі слухачам через музику.

Кожен виконавець має власний унікальний спосіб передачі емоцій. Для цього важливо мати різноманітний арсенал вокальних та експресивних технік - від динаміки та інтонаційних змін до темпу та фразування, що дозволяє виразно передавати різні відтінки емоцій.

Співак, який здатний передати емоції через свій голос, створює зв'язок з аудиторією, викликаючи в них різні почуття та реакції. Це може бути радість, смуток, ностальгія, екстаз, сила або вразливість - усі ці емоції знаходять відображення в вокальному виконанні.

Емоційна передача через спів не тільки робить виконання більш виразним та запам'ятовуваним, але й має потужний вплив на слухачів. Вона створює глибший зв'язок між артистом та аудиторією, дозволяючи музиці доносити не

лише звукові, але й емоційні послання, які залишаються в серцях тих, хто слухає.

Підготовка до виступів та подолання стресу є важливою складовою успішності в музичній сфері. Цей процес об'єднує в собі не лише виконавську майстерність, але й психологічну готовність, що допомагає музикантам ефективно виступати перед аудиторією.

Підготовка до виступів починається з ретельного вивчення матеріалу, репетицій та розвитку виконавської майстерності. Це включає в себе роботу над технікою гри або співу, розумінням структури та виразності музичних творів, а також фізичну підготовку, яка дозволяє виконавцю витримувати тривалі виступи та підвищує концентрацію під час виконання.

Однак, подолання стресу - це також важливий аспект підготовки до виступів. Стрес може виникати перед виступом через велике очікування, несигурність або переживання перед публікою. Техніки подолання стресу, такі як дихальні вправи, медитація, позитивне мислення та візуалізація успішного виступу, допомагають музикантам зберегти спокій та впевненість у собі під час виступів.

Важливою частиною подолання стресу є також підготовка до непередбачених ситуацій на сцені. Це може бути технічна несправність обладнання, зміни в програмі чи будь-які інші несподіванки. Здатність швидко адаптуватися до таких ситуацій та продовжувати виступ професійно є важливою якістю успішного музиканта.

Підготовка до виступів та подолання стресу - це багатоплановий процес, що об'єднує технічну та психологічну підготовку. Цей процес допомагає музикантам впевнено виступати перед аудиторією, зберігаючи ефективність та виразність свого виконавства.

Розвиток сценічної присутності та взаємодія з аудиторією - це ключові аспекти успішності виконавця на сцені. Цей процес не лише залучає увагу глядачів, а й сприяє створенню емоційного зв'язку між артистом та аудиторією, що робить виступ незабутнім та запам'ятовуваним.

Сценічна присутність охоплює багато аспектів, включаючи виразність рухів, поставу, вибір одягу та елементи візуального перформансу. Вона дозволяє виконавцю ефективно комунікувати свої емоції та відчуття через музику та виступ, створюючи глибший зв'язок з аудиторією.

Взаємодія з аудиторією - це ще один важливий елемент. Здатність виконавця спілкуватися з публікою, включати їх у виступ, викликати реакції та взаємодію - це ключовий аспект формування позитивного емоційного досвіду для слухачів. Це може виявлятися у формі розмови, посмішок, рухів, а також включення аудиторії в певні частини виступу.

Ефективна сценічна присутність та взаємодія з аудиторією вимагають розвинутих комунікативних навичок, впевненості та спроможності адаптуватися до різних ситуацій. Це може бути розвиток спонтанності та гнучкості, адже кожен виступ може мати власну динаміку та потреби взаємодії з аудиторією.

У підсумку, розвиток сценічної присутності та взаємодія з аудиторією - це важливий процес для будь-якого виконавця. Він допомагає не лише створювати емоційно насичені виступи, але й поглиблює зв'язок між артистом та глядачами, роблячи виступи незабутніми та значущими для обох сторін.

У дослідженні психологічних аспектів навчання естрадного співу виявлено важливість психологічної підготовки та впливу психіки на процес навчання та виконавську майстерність у музичній сфері. Висновки вказують на кілька ключових аспектів, які впливають на ефективність навчання естрадного співу та його успішне виконання:

- Психологічна стійкість та емоційна готовність є критичними для виконавця, оскільки сприяють подоланню стресу та підвищенню виразності у виконанні. Розвиток психологічної стійкості допомагає виконавцеві зберегти впевненість у собі та впоратися з негативними впливами під час виступів.
- Психологічний комфорт має велике значення у навчанні. Зручне, сприйнятне оточення, підтримка та позитивне ставлення вчителя сприяють розвитку виконавських здібностей та збільшенню впевненості у виконавця.

- Розуміння власної психології дозволяє виконавцю краще керувати своїми емоціями та знаходити ефективні методи роботи з ними. Підвищена свідомість про власні реакції допомагає впоратися зі стресом та покращує якість виконання.

- Збалансований підхід до навчання, що враховує психологічні аспекти, сприяє вдосконаленню технічних навичок та емоційному зв'язку з аудиторією, що є важливим для створення значущих виступів та викликання позитивних емоцій у глядачів.

Отже, розуміння та врахування психологічних аспектів у навчанні естрадного співу відіграють важливу роль у формуванні виконавської майстерності та забезпеченні успішних виступів артистів.

Висновки до розділу I

Вивчення теоретичних аспектів навчання естрадного співу дозволило виявити ключові складові успішного формування вокальної майстерності та виступової компетентності у співаків. Висновки дослідження підкреслюють кілька важливих моментів, які впливають на якість навчання та розвиток виконавських здібностей:

Основи технічної підготовки, такі як розвиток дихання, постановка голосу, артикуляція та робота над голосовим апаратом, є важливими елементами у формуванні вокальної майстерності. Розуміння та вдосконалення цих аспектів дозволяє сприяти якості виконавства та стабільності голосу.

Розширення репертуару та знайомство з різними музичними жанрами сприяють розвитку музичного розмаїття виконавця та збагаченню його виступів. Це відкриває можливості для творчої самореалізації та експериментів у виразності.

Психологічна готовність та підготовка до виступів є важливою частиною навчання. Стрес та емоційний комфорт грають ключову роль у якості виконання, тому розвиток психологічних стратегій подолання стресу та підвищення впевненості має велике значення.

Вплив культурних та музичних течій на навчання естрадного співу вказує на постійну необхідність адаптації до змін у музичній індустрії. Розуміння сучасних тенденцій та їх впливу дозволяє виконавцям залишатися актуальними та конкурентоспроможними.

Отже, вивчення теоретичних аспектів навчання естрадного співу свідчить про багатогранність цієї сфери та важливість комплексного підходу до формування вокальної та виступової майстерності у виконавців.

РОЗДІЛ II. МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ЕСТРАДНОГО СПІВУ ЗАРУБІЖНИХ ВОКАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ

2.1. Основні аспекти методики навчання Сета Ріггса

Методика Сета Ріггса (див. додаток А) у навчанні естрадного співу базується на розумінні природи голосу та його функцій, спрямована на розвиток природного звучання голосу та покращення його технічних можливостей. Основні підходи цієї методики включають такі аспекти:

1) **Робота з диханням:** Удосконалення дихальної техніки для підтримки голосу та забезпечення його потужності та стабільності під час виконання.

2) **Розуміння анатомії та фізіології голосових зв'язок:** Освіта щодо того, як працює голосовий апарат та як його можна оптимізувати для досягнення оптимального звучання.

3) **Способи розробки природного голосу:** Сет Ріггс підкреслює індивідуальний підхід до розвитку голосу, дозволяючи виконавцю виявити та розкрити його унікальність.

4) **Техніки підтримки та проєкції голосу:** Навчання методикам, які дозволяють співакові не лише контролювати свій голос, але й використовувати його для досягнення бажаної сили, якості та виразності виступу.

5) **Розвиток емоційності у виконанні:** Звернення до емоційної виразності через голос та музику, сприяючи не лише технічному, але й емоційному зв'язку з аудиторією.

6) **Індивідуальний підхід до учнів:** Врахування потреб та особливостей кожного учня для максимального розвитку його вокальних можливостей.

Методика Сета Ріггса покладає значний акцент на розуміння та відчуття голосу як природного інструменту, що потребує не лише технічної

майстерності, але й емоційної виразності та індивідуального підходу для досягнення високих виконавських результатів.

Методика навчання естрадного співу Сета Ріггса представляє собою комплексний підхід до розвитку вокальної майстерності, який дозволяє співакам розкрити свій природний голос та вдосконалити його технічні можливості. Ця методика відома своєю індивідуалізацією підходу до кожного учня та акцентом на розумінні природи голосу. Аналізуючи її сильні та слабкі сторони, можна виявити кілька ключових аспектів.

Однією з сильних сторін методики Сета Ріггса є його фокус на розвитку природного звучання голосу. Методика спрямована на те, щоб співаки розуміли, як працює їх голос, та навчалися використовувати його у максимально ефективний спосіб. Це стимулює індивідуальний розвиток кожного голосу, що дозволяє виконавцям виявити свою унікальність.

Ще однією сильною стороною є підкреслення емоційності у виконанні. Методика дозволяє співакам не лише контролювати свій голос технічно, але й висловлювати емоції через музику. Це допомагає створювати більш виразні та запам'ятовувані виступи, що змушує слухачів відчувати емоції через музичні інтерпретації.

Проте, слабкою стороною цієї методики може бути те, що вона вимагає великої індивідуальної уваги до кожного учня. Це може ускладнювати масове викладання та вимагати більше часу від викладача для розвитку індивідуальних навичок кожного учня.

Також, деякі критики вказують на те, що ця методика може бути менш ефективною для співаків, які швидко розвиваються у технічному плані, але потребують додаткового стимулу для розвитку емоційної експресії.

Отже, методика навчання естрадного співу Сета Ріггса має свої сильні та слабкі сторони. Вона акцентується на природному звучанні голосу, розвитку емоційності у виконанні та індивідуальному підході до кожного учня. Проте, вона може вимагати більшої уваги до кожного учня та не завжди підходить для швидкого розвитку технічно обізнаних співаків.

Методика навчання естрадного співу Сета Ріггса надає широкий спектр вправ та завдань, спрямованих на розвиток вокальних навичок учнів. Аналіз прикладів цих вправ та завдань виявляє кілька ключових аспектів, спрямованих на розвиток голосу та технічну майстерність.

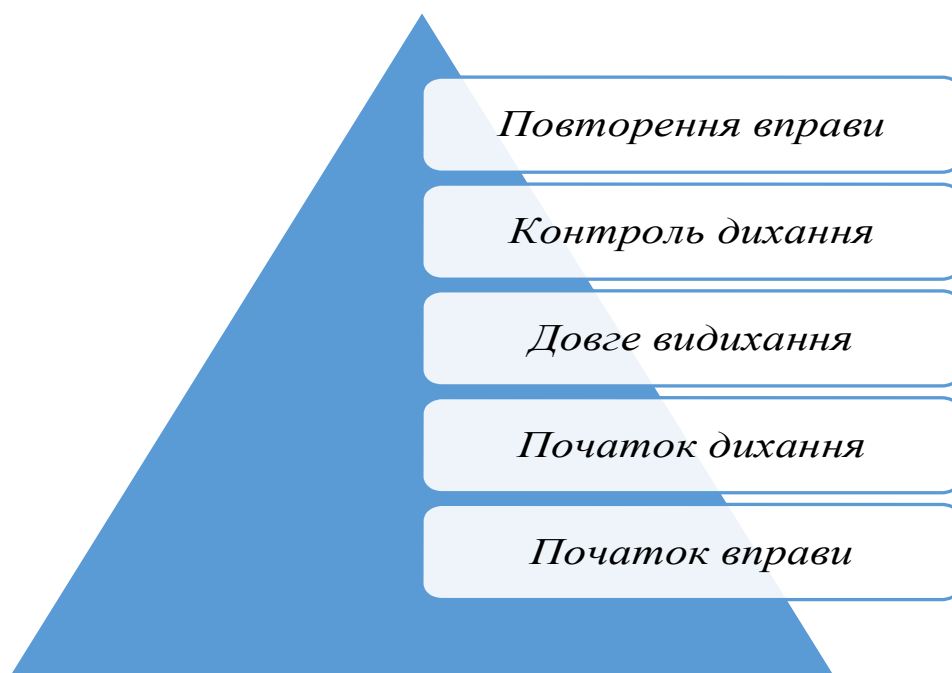
Однією з ключових вправ є робота з диханням. Методика Ріггса акцентує на важливості правильного дихання для підтримки голосу та його ефективного використання під час виступів. Вправи на розвиток дихальної техніки допомагають учням удосконалювати контроль за диханням, що є важливим елементом вокального виконання.

Ось одна з ефективних вправ для розвитку дихальної техніки за методикою Сета Ріггса:

Вправа на «довге дихання» (див. рис. 2.1)

Ця вправа спрямована на покращення контролю та продовження потоку повітря під час виконання.

- *Початок вправи:* Учень сідає або стоїть у зручному положенні, спиною прямо. Важливо відчувати зв'язок з диханням та тілом.
- *Початок дихання:* Учень повільно та глибоко вдихає через ніс, заповнюючи легені повітрям. Під час вдиху плечі залишаються нерухомими, а живіт збільшується.
- *Довге видихання:* Учень починає повільно видихати повітря через рот, намагаючись рівномірно та плавно тримати видих на якнайбільш тривалий період. Живіт поступово втягується.
- *Контроль дихання:* Учень повинен відчувати контроль над потоком видиху, уникати різких рухів чи ривків у видиху. Мета - тривалий, стабільний та рівний видих.
- *Повторення вправи:* Вправу слід повторювати кілька разів, поступово збільшуючи тривалість видиху.

Рис. 2.1. Вправа на «довге дихання» (за Сетом Ріггсом)

Ця вправа сприяє розвитку свідомого контролю за диханням, допомагає учневі збільшити об'єм легенів та відчутти рівномірність потоку повітря під час видиху. Такий контроль стає важливим для підтримки голосу та стабільності під час виступів.

Ще однією важливою групою вправ є ті, які спрямовані на розвиток проєкції та керування голосом. Ці вправи допомагають учням збільшити гучність голосу та керувати його якістю та силою під час виконання. Це важливо для створення ефективної та виразної виступової манери.

Методика Сета Ріггса також включає вправи для розвитку різноманітності та експресії в голосі. Вони спрямовані на те, щоб допомогти учням розширити їхній вокальний діапазон, контролювати темп та ритм, а також емоційно виразити музичні композиції.

Проте, слід зазначити, що деякі вправи та завдання можуть вимагати від учнів значної концентрації та дисципліни, особливо у випадку технічно складних аспектів, таких як робота з диханням чи контроль над голосом.

У цілому, приклади вправ та завдань, використовуваних за методикою Сета Ріггса, зосереджені на розвитку технічних навичок, керуванні голосом,

дихальній техніці та емоційній виразності. Вони створюють комплексний підхід до розвитку вокальної майстерності учнів, сприяючи їхньому професійному зростанню та виразному виконанню.

2.2. Характеристика методики «Singing Success» Бретта Менінга

Методика «Singing Success» Бретта Менінга (див. додаток Б) - це комплексний підхід до навчання естрадного співу, спрямований на розвиток технічних вмінь, емоційної виразності та роботи над індивідуальними потребами співака. Основні підходи цієї методики можна розглядати з наступних точок:

1) **Фокус на техніці співу:** Методика «Singing Success» надає великий акцент на розвиток технічних аспектів вокалу, таких як дихання, постановка голосу, робота над діапазоном та голосовим контролем. Вправи спрямовані на покращення голосового апарату, щоб забезпечити стабільність та ефективність під час виконання.

2) **Індивідуальний підхід до учня:** Методика Менінга наголошує на важливості індивідуального підходу до кожного учня. Врахування унікальних потреб та особливостей кожного виконавця дозволяє створити персоналізований план навчання для досягнення максимальних результатів.

3) **Емоційна експресія:** Подібно до інших методик, «Singing Success» акцентує на важливості емоційної передачі через спів. Він сприяє розвитку музичної виразності, роблячи акцент на тому, як виразити почуття та емоції під час виконання пісні.

4) **Робота зі сцени та виступами:** Методика «Singing Success» також включає в себе тренування співака на сцені, навчаючи його правильно взаємодіяти з аудиторією та керувати сценічною присутністю під час виступів.

5) **Використання технології для навчання:** Бретт Менінг також розвиває спеціальні програми та ресурси для навчання співу в онлайн форматі,

що дозволяє співакам мати доступ до навчальних матеріалів та вправ у будь-який час та у будь-якому місці.

Ці підходи в методиці «Singing Success» Бретта Менінга спрямовані на створення повноцінного підґрунтя для співаків, допомагаючи їм розвивати технічні вміння, емоційну виразність та підготовку до сценічних виступів.

Методика навчання естрадного співу від Бретта Менінга, відома як «Singing Success», представляє собою комплексний підхід до розвитку вокальних навичок, зосереджений на техніці, емоційній експресії та індивідуальному підході до кожного співака. Аналізуючи цю методику, можна виділити кілька сильних та слабких сторін.

Однією з сильних сторін методики «Singing Success» є її акцент на розвиток технічних аспектів вокалу. Методика Бретта Менінга надає великий обсяг вправ та технік, спрямованих на покращення дихальної техніки, голосового контролю, роботи з діапазоном голосу та інші аспекти, необхідні для стабільного та ефективного виконання.

Також, методика акцентує на індивідуальному підході до кожного учня. Бретт Менінг розуміє унікальність голосу кожної людини та створює персоналізований план навчання, враховуючи потреби та особливості кожного співака. Це дозволяє ефективніше вдосконалювати вокальні здібності кожної особи.

Однак, слабкою стороною може бути велика кількість матеріалу, яка пропонується в цій методиці. Для деяких учнів обсяг інформації може бути надто великим, що ускладнює засвоєння та використання в усій повноті.

Деякі вправи та підходи можуть також вимагати значного часу для досягнення результатів, особливо у випадку учнів, які швидко розвиваються або вже мають певний рівень вокальних навичок.

Отже, методика навчання естрадного співу Бретта Менінга має свої сильні та слабкі сторони. Вона допомагає розвивати технічні вміння, надає індивідуальний підхід до кожного співака, проте може вимагати більшої уваги та часу для засвоєння матеріалу.

Ось одна з ефективних вправ для розвитку голосової гнучкості за методикою «Singing Success» Бретта Менінга:

«Лізинг» (лізингове співання) (див. рис. 2.2)

Ця вправа спрямована на покращення гнучкості та м'якості переходів між нотами, роблячи голос більш гнучким та еластичним.

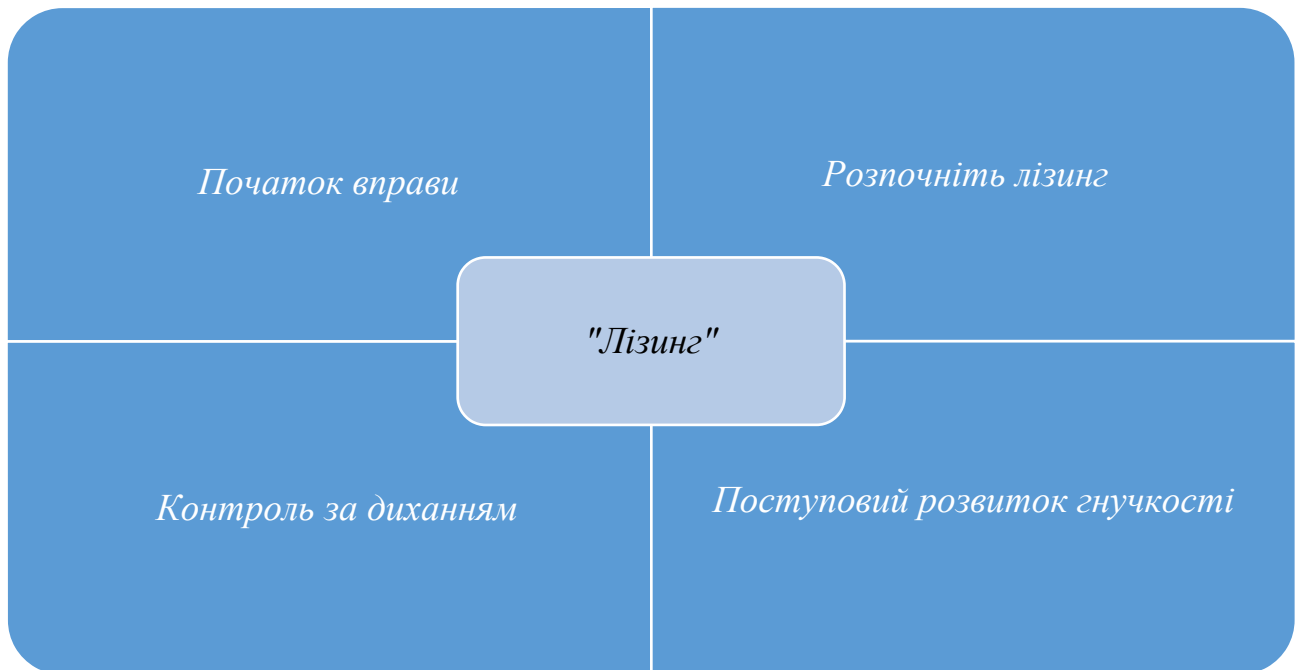
- **Початок вправи:** Сідайте або станьте у зручному положенні зі стабільною поставою. Починайте з дихальних вправ, зосереджуючись на розслабленому диханні через діафрагму.

- **Розпочніть лізинг:** Виберіть ноту або набір нот, які вам зручно співати. Починайте співати ці ноти на губному звуці, звертаючи увагу на плавність та м'якість переходів від однієї ноти до іншої.

- **Контроль за диханням:** Під час лізингу тримайте увагу на своєму диханні та плавних переходах між нотами. Спробуйте уникати різких стрибків від ноти до ноти, замість цього стараючись зробити перехід більш плавним та злагодженим.

- **Поступовий розвиток гнучкості:** Почніть з простих нот та поступово додаючи більше нот або роблячи більш складні мелодійні лінії під час лізингу. Дозвольте собі досліджувати ваш голос та розширювати діапазон під час виконання цієї вправи.

Ця вправа сприяє розвитку гнучкості голосу, допомагаючи вам робити більш плавні та збалансовані переходи між нотами. Регулярне виконання цієї вправи може допомогти вам удосконалити вашу вокальну гнучкість та контроль за голосом.

Рис. 2.2. Вправа «Лізинг» (за Бреттом Менінгом)

2.3. Внесок зарубіжних педагогів в розвиток методики навчання естрадного співу

Елізабет Енн Бенсон, відома як Елізабет Бенсон, є відомим музикантом, педагогом та автором, яка спеціалізується на вокальному мистецтві та голосовій підготовці. Вона здобула широке визнання завдяки своїй роботі в області вокалу, а також за розроблення методики вокальної підготовки.

Бенсон спеціалізується на розвитку технічних навичок вокалу, покращенні дихальної техніки та роботі з емоційною передачею під час виконання. Вона відома своїм індивідуальним підходом до кожного учня та акцентом на розвиток природного звучання голосу.

Засновниця багатьох вокальних програм, вона також виступає як консультант і тренер для вокалістів різних жанрів музики. Її методика вивчення вокалу акцентує на правильному диханні, розвитку гнучкості голосу та виразності виконання.

Елізабет Бенсон продовжує бути важливою фігурою в галузі вокальної підготовки, допомагаючи вокалістам удосконалювати свої навички та розвивати свій голосовий потенціал.

Джоан Ладдер є відомою вокальною педагогинею, яка працює над розвитком техніки голосу з фокусом на контролі за тембром та здоров'ям голосу. Її методика включає кілька ключових аспектів (див. рис. 2.3):

Робота з диханням: Ладдер наголошує на правильному диханні як основі для контролю голосу. Вона допомагає учням опанувати техніку глибокого та ефективного дихання, що впливає на тону́с та контроль над звучанням голосу.

Розвиток техніки артикуляції: Ладдер допомагає вокалістам розуміти, як правильно формувати звуки, щоб досягти чіткості та точності в артикуляції під час співу.

Експресивність та емоційний зв'язок: Одним з основних принципів методики Ладдер є зв'язок емоційності та виразності з контролем голосу. Вона допомагає вокалістам відчувати та виражати емоції через звуковий спектр голосу.

Робота над різними стилями співу: Вона допомагає вокалістам розуміти, як можна застосовувати ці принципи до різних музичних жанрів та стилів співу.

Рис. 2.3. Основні аспекти методики Джоан Ладдер

Методика Джоан Ладдер базується на комплексному підході до розвитку голосу, який охоплює фізичні, емоційні та технічні аспекти співу.

Методика навчання естрадного співу, розроблена Джоан Ладдер, представляє собою комплексний підхід до розвитку вокальних навичок, спрямований на технічність, емоційний зв'язок та здоров'я голосу. Ця методика відома своїм впливом на контроль тембру голосу та виявлення експресії під час виконання.

Однією з сильних сторін методики Ладдер є її акцент на диханні. Вона вчить студентів ефективно використовувати дихання для підтримки та контролю звучання голосу. Це допомагає уникнути напруги та підтримує стабільний звуковий потік під час виконання.

Ще однією перевагою методики Ладдер є її підхід до емоційного зв'язку. Вона вірить у важливість відчуття та вираження емоцій через голосовий звук. Це допомагає вокалістам створювати більш виразне та інтенсивне виконання.

Однак, серед слабких сторін може бути відсутність більш технічно орієнтованих аспектів. Методика Ладдер, спрямована на емоційний зв'язок, може не надавати достатньої уваги до деяких технічних деталей, які також важливі для вокального виконання.

У висновку, методика навчання естрадного співу Джоан Ладдер відзначається унікальним підходом до контролю тембру та виразності голосу через емоційний зв'язок. Вона надає можливість вокалістам розвивати експресивність та відчуття під час виконання, однак потребує додаткової уваги до технічних аспектів вокальної майстерності.

Внесок зарубіжних вокальних педагогів у розвиток методики навчання естрадного співу є значним та різноманітним. Вони створили різні підходи, які спрямовані на розвиток технічних, емоційних та виразних аспектів голосу. Зокрема, методики Сета Ріггса, Бретта Менінга, Джоан Ладдер, Елізабет Бенсон

та інших педагогів надали можливість вокалістам розширювати свої навички, збагачувати виразність і експресію свого голосу.

Сет Ріггс своєю методикою «Speech Level Singing» акцентує на рівномірному звучанні голосу, Бретт Менінг зосереджується на технічних аспектах, Джоан Ладдер віддає увагу контролю тембру та емоційному зв'язку, а Елізабет Бенсон враховує індивідуальний підхід до кожного студента.

Хоча кожен педагог має свій унікальний підхід, спільним елементом для більшості методик є поєднання технічних навичок, розвитку емоційного зв'язку та індивідуального підходу до кожного вокаліста. Це дозволяє студентам розвивати свій власний голосовий стиль та максимально реалізовувати свій вокальний потенціал у світі естрадного співу.

Висновки до розділу II

Зарубіжні вокальні педагоги створили широкий спектр методик навчання естрадного співу, які відображають різноманітність та інновації у вокальній педагогіці. Вивчення цих методик свідчить про значний внесок кожного педагога в розвиток та удосконалення технік вокального мистецтва.

Методики, створені Сетом Ріггсом, Бреттом Менінгом, Джоан Ладдер, Елізабет Бенсон та багатьма іншими, демонструють різноманітність підходів до навчання естрадного співу. Вони надають можливість вокалістам розширювати свої вокальні можливості, покращувати технічні навички та емоційний зв'язок з аудиторією.

Важливим аспектом цього дослідження є розуміння того, що кожна методика має свої сильні та слабкі сторони. Наприклад, деякі методики можуть більше акцентувати на технічних аспектах, тоді як інші - на емоційному зв'язку. Тому важливо враховувати індивідуальні потреби та можливості кожного вокаліста при виборі методики навчання.

Загалом, це дослідження підкреслює багатогранність та багатозаровість методик навчання естрадного співу, які вносять значний внесок у розвиток вокальної педагогіки та допомагають вокалістам реалізувати свій потенціал у світі музики.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Відповідно до теми курсової роботи «Деякі аспекти навчання естрадного співу за методиками зарубіжних вокальних педагогів» та поставлених перед нами завдань, можна зробити наступні висновки з даного наукового дослідження:

1. Теоретичні аспекти навчання естрадного співу виявляються важливими для розвитку вокальних навичок та стилю виконавця. Дослідження цієї теми свідчить про широкий спектр теоретичних основ, які використовують вокальні педагоги для розвитку вокальної майстерності учнів.

Ретельне вивчення аспектів техніки дихання, постановки голосу, артикуляції та емоційної передачі через спів розкриває важливість правильної технічної основи та емоційного зв'язку для вокального виконання. Виділення теоретичних принципів допомагає учням розуміти та ефективно застосовувати їх у практиці.

Дослідження також показує значення індивідуального підходу до кожного вокаліста та врахування його унікальних потреб та можливостей. Це відображається в різних методиках навчання, що базуються на різноманітних теоретичних концепціях та підходах до розвитку голосу.

У висновку, теоретичні аспекти навчання естрадного співу є основою для побудови практичних стратегій вокальної підготовки. Розуміння та впровадження цих аспектів дозволяють вокалістам розвивати свої унікальні голосові можливості та досягати успіху в світі музики.

2. Технічні аспекти навчання естрадного співу, включаючи дихання, постановку голосу та артикуляцію, утворюють фундаментальну основу для розвитку вокальної майстерності у виконавців. Це дослідження виявляє важливість кожного з цих елементів у формуванні якісного та ефективного вокального виконання.

Глибоке розуміння техніки дихання та його впливу на контроль над потоком повітря є критичним для стабільності та міцності звуку під час співу.

Правильна постановка голосу допомагає виконавцеві досягти оптимального рівня проєкції та тонкої модуляції голосу. Дослідження артикуляції свідчить про її важливість для чіткості та точності виконання, особливо у музичних композиціях з різними стилістичними особливостями.

Ці аспекти не лише встановлюють технічний фундамент для вокальної майстерності, а й є ключовими складовими для розвитку індивідуального голосового стилю виконавця. Дослідження цих аспектів підкреслює, наскільки вони важливі для досягнення успіху та виразності у виконанні естрадного співу.

3. Психологічні аспекти навчання естрадного співу виявляються не менш важливими, ніж технічні навички, оскільки вони впливають на виконавця у всій його глибині та емоційній виразності. Це дослідження розкриває значення психологічної готовності, самовизначення та емоційної стабільності для успішного виступу на сцені.

Впевненість в собі та вміння керувати стресом є ключовими для виконавця. Підготовка до виступів та методи подолання стресу, вивчені у цьому дослідженні, підкреслюють важливість психологічної підготовки для досягнення високого рівня професійної виконавської майстерності.

Також вивчення емоційної передачі через спів розкриває, наскільки важливо відтворювати емоційний зміст музичних творів через вокальне виконання. Психологічна зв'язок з аудиторією та емпатія грають ключову роль у створенні музичного зв'язку та сприйнятті мистецтва.

Отже, психологічні аспекти в навчанні естрадного співу демонструють, що успішний виконавець не лише володіє технічними навичками, а й розвиває емоційну і психологічну готовність, що є важливим для виразного та автентичного виступу на сцені.

4. Дослідження методик навчання естрадного співу зарубіжних вокальних педагогів виявляє багатоаспектність та різноманітність підходів до розвитку вокальної майстерності. Методики, створені видатними педагогами,

такими як Сет Ріггс, Бретт Менінг, Джоан Ладдер, Елізабет Бенсон та інші, представляють різні філософії та підходи до вокального навчання.

Це дослідження підкреслює, наскільки різноманітні ці методики: від акценту на технічних аспектах до емоційного зв'язку, від універсальних методик до індивідуальних підходів до кожного вокаліста. Кожна з методик має свої сильні сторони, пропонуючи студентам широкий спектр можливостей для розвитку їхнього голосу та виконавських навичок.

Важливо враховувати, що успішність вокального навчання полягає в розумінні потреб і унікальності кожного учня. Розгляд методик зарубіжних вокальних педагогів свідчить про різноманітність підходів до розвитку вокального мистецтва та важливість врахування індивідуальних особливостей кожного вокаліста для досягнення максимальних результатів у світі естрадного співу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бокоч В. А., Кузьменко-Присяжна Л. І., Остапенко Л. В. До проблеми методики навчання естрадному вокалу. *Молодий вчений*. 2017. № 8 (48). С. 31–34.
2. Дрожжина Н. В. Вокальне виконавство в системі музичного мистецтва естради: дис. канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Харків, 2008. 220 с.
3. Дрожжина Н. В. Функції мікрофону у вокальному виконавстві на естраді. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: зб. наук, праць*. Вип. 15. Харків: ХДУМ ім. Котляревського, 2005. С. 77–86.
4. Кишакевич С. В. Деякі аспекти навчання естрадного співу за методиками зарубіжних вокальних педагогів. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. Вип. 80, том 1. 2021. С. 124-128.
5. Красовська Л.О. Сучасний вокал: методи навчання в різних жанрах музичного мистецтва. *Культура України*. 2016. № 53. С. 100–106.
6. Ланіна Т. О. Проблема виховання джазових вокалістів у музичних школах. *Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 16-17 жовтня 2014 р., м. Київ*. Київ. : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2014. С. 476–483.
7. Оганезова-Григоренко О.В. Генезис і розвиток вокальної методології: трансформація та синтез. Одеса: астропринт, 2015. 83 с.
8. Попова А. Б., Войченко О. М. Методика Сета Ріггса та її вплив на мистецтво естрадного співу. *Електронний науково-фаховий журнал «Імідж сучасного педагога»*. 2018. № 4(181).URL: <http://isp.poippo.pl.ua/article/view/>.

9. Попова А. Методика навчання естрадного співу Бретта Меннінга. *Наукові записки. Серія: Мистецтвознавство*. 2018. № 1 (38). С. 22–28. URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/9862/1/Popova.pdf>.
10. Соболева О. Д. Формування вокально-виконавських якостей на заняттях вокалу. *Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті*. 2015. Вип. 1. С. 46–50.
11. Стахевич О. Г. Основи вокальної педагогіки. Ч. 1: Природно-наукові теорії сольного співу. Курс лекцій. Суми: Сумдпу ім. А.С. Макаренка, 2002.
92 с.
12. Bartlett Irene and Naismith Marisa Lee. An Investigation of Contemporary Commercial Music (CCM) Voice Pedagogy: A Class of its Own? *Journal of Singing*, January/February 2020 Volume 76, No. 3, pp. 273–282.
13. Benson Elizabeth Ann. *Training Contemporary Commercial Singers*. Compton Publishing Ltd. 2019. 302 p.
14. Bjorkner E. Musical Theater and Opera Singing – Why So Different? A Study of Subglottal Pressure, Voice Source, and Formant Frequency Characteristics. *Journal of Voice*, 2008. 22 (5).
15. Chapman J. (2006). *Singing and Teaching Singing - A Holistic Approach to Classical Voice*. Plural Publishing
16. Linklater K. *Freeing the natural voice*. URL: <https://ru.scribd.com/document/285967926/linklater-freeingthe-natural-voice-pdf>.
17. Manning B. *Light and right is better than strong and wrong*. URL: <http://www.brettmanningstudios.com/about/>.
18. Morris R. *The Effects of Accent Method Breathing on the Development of Young Classical Singers*. 2012. URL: https://www120.secure.griffith.edu.au/rch/file/31c9fb59-1bd6-735b-be96-6f04fb955a52/1/Morris_2_013_02Thesis.pdf.
19. Riggs S. *Singing for the stars: a complete program for training your voice*. Los Angeles, CA: Alfred publishing co., inc, 1998. 168 p.

20. Rooney Trish. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*. Vol. 15, No. 10, pp. 147–162.
21. Sadolin C. *Complete vocal technique*. Denmark, 2000. 255 p.
22. Vendera J. *Raise your voice*. second edition. New York: Vendera publishing, 2008. 460 p.
23. Waddell Ray. «How «The Shared Live Experience» & Even Streaming Fueled the \$25 Billion Concert Biz» *Billboard*. December 13, 2016. URL: <https://www.billboard.com/articles/events/year-in-music-2016/7616524/concert-touringbusiness-2016>.
24. Williams G. *Hie singing voice of your dreams is inside you*. URL: <http://www.become-a-singing-master.com/support-fdes/voiceofdreams.pdf>.
25. Anne bogart and Kristin Linklater: debate the current trends in American actor-training. *Balancing acts*. URL: https://web.archive.org/web/20060105230346/http://www.tcg.org/am_theatre/at_articles/at_volume_18/jan01/jan01_bo_gart_linklater.html.

ДОДАТКИ

Додаток А

Сет Рігс

Бретт Менінг

метадані

Заголовок

Деякі аспекти навчання естрадного співу за методиками зарубіжних вокальних педагогів

Автор

Сидорак О. Науковий керівник / Експерт

підрозділ

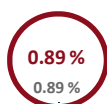
King Danylo University**Тривога**

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про **МОЖЛИВІ** маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв		1
Інтервали		0
Мікропробіли		0
Білі знаки		0
Парафрази (SmartMarks)	a	3

Обсяг знайдених подібностей

Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

КП 1

КП 2

25

Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

6645

Кількість слів

50862

Кількість символів

Подібності за списком джерел

Нижче наведений список джерел. В цьому списку є джерела із різних баз даних. Колір тексту означає в якому джерелі він був знайдений. Ці джерела і значення Коефіцієнту Подібності не відображають прямого плагіату. Необхідно відкрити кожне джерело і проаналізувати зміст і правильність оформлення джерела.

10 найдовших фраз**Колір**

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)	
1	Спеціальна методика виховання звукової культури 64/20 мовлення у дошкільників South Ukrainian National Pedagogical University дефектології та фізичної реабілітації К.В.Ошуньку (ра	2 5	0.3 8 %
2	http://puiipu.edu.ua/bitstream/handle/shakych.p	1	0.2
3	www.en.n.123456789/34715/K ev df http://puiipu.edu.ua/bitstream/handle/shakych.p	4 1	1 % 0.1
4	www.en.n.123456789/34715/K ev df http://puiipu.edu.ua/bitstream/handle/shakych.p	0 1	5 % 0.1
	www.en.n.123456789/34715/K ev df	0	5 %

з бази даних RefBook(0.00%)